Advies van het Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector rundvlees" [1]

(98/C 407/32)

De Raad heeft op 3 juli 1998 besloten, het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 43 en artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, te raadplegen over het voornoemde voorstel.

De Afdeling voor landbouw en visserij, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar ontwerpadvies op 16 juni 1998 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Strasser.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn Zitting van 9 en 10 september 1998 (vergadering van 9 september) het volgende advies uitgebracht, dat met 101 stemmen vóór en 2 stemmen tegen, bij 6 onthoudingen, is goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. In de zomer van 1996 is onder de titel „Long Term Prospects" een aantal studies van de Europese Unie gepresenteerd, waarin de verschillende agrarische productiesectoren onder de loep werden genomen. Een daarvan was een gedetailleerde analyse van de situatie en mogelijke toekomstige ontwikkeling van de Europese vleesmarkten.

1.2. De Europese Commissie heeft zich in deze studie bij haar prognose voor de periode 2000-2006 — daarbij rekening houdend met een teruglopend verbruik n.a.v. de BSE-crisis (uitgebroken in het voorjaar van 1996) — laten leiden door de volgende uitgangspunten:

— tengevolge van de GATT-beperkingen voor de export van rundvlees kan m.i.v. 2000 nog maar maximaal 822 000 ton vlees met restituties worden uitgevoerd;

— tegen 2005 zullen de meeste kandidaatlanden uit Midden- en Oost-Europa toetreden tot de EU;

— na 1999 zal de productie als gevolg van de cyclische ontwikkeling van het runderbestand een duidelijke stijging vertonen;

— het verbruik zal als gevolg van de BSE-crisis een stagnatie of lichte teruggang te zien blijven geven;

— daardoor zullen de interventievoorraden tegen 2005 toenemen tot in totaal 1,5 miljoen ton, en

— de markt zal minder kunnen worden bijgestuurd.

1.3. De BSE-crisis heeft ertoe geleid dat de Europese rundvleessector als geheel zwaar onder druk is komen te staan. De moeilijke situatie duurt nog altijd voort. Uit de Europese statistieken valt af te lezen dat de inkomens van de rundveehouders de laatste jaren onder het gemiddelde niveau in de Unie hebben gelegen: samen met de toeleverings- en verwerkingssector zijn de rundveehouders zwaar door de hervormingsmaatregelen getroffen.

1.4. De Europese Commissie acht een schadeloosstelling die 80 % van het inkomensverlies dekt, voldoende.

1.5. Daarentegen wordt in de Overwegingen als een van de belangrijkste doelstellingen van de huidige en toekomstige marktordening het volgende opgemerkt:

> „... dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid tot doel heeft de in artikel 39 van het Verdrag vermelde doelstellingen te bereiken, ... de markten te stabiliseren en de landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren...".

1.6. Met de voorstellen voor een hervorming van de marktordening voor rundvlees wordt beoogd, de concurrentiepositie van de Europese rundvleessector zowel op de interne markt als op de wereldmarkten te verbeteren, kwantitatieve marktinterventies te beperken en parallel aan inkrimping van de marktondersteuning de rechtstreekse betalingen aan de producenten op te voeren.

1.7. De nieuwe opzet van rechtstreekse betalingen in het kader van de marktordening voor rundvlees heeft tot doel, het inkomensverlies gedeeltelijk te compenseren en de steun daarbij rechtvaardiger te verdelen, en tevens tot meer flexibiliteit op nationaal niveau te komen en het beleid veel directer te binden aan milieudoelstellingen. De Commissie rechtvaardigt de hervorming ook met het argument dat de marktordeningen in de landbouw een duurzame financiële basis nodig hebben.

1.8. Andere belangrijke factoren die vragen om substantiële aanpassingen van het gemeenschappelijke marktbeleid zijn de hervatting van de WTO-onderhandelingen over een verdere liberalisering van de internationale markten voor landbouwprodukten, alsmede de waarschijnlijke uitbreiding van de EU met de LMOE en Cyprus. Daarnaast wil de Commissie met de hervorming van de marktordening voor rundvlees beter tegemoet komen aan de verwachtingen van de consument aangaande gezonde en milieuvriendelijke methoden bij de voortbrenging van kwaliteitsproducten, en de instandhouding van een pluriforme, op rijke tradities bogende landbouw.

1.9. In het onderstaande zal het Comité zijn mening geven over de belangrijkste voorstellen ter verandering van de gemeenschappelijke marktordening voor rundvlees. Van een aantal veranderingen — b.v. afschaffing van interventiemaatregelen, vervanging daarvan door

[1] PB C 170 van 4.6.1998, blz. 13.

steunmaatregelen voor particuliere opslag, en vaststelling van een basisprijs i.p.v. het huidige systeem van interventieprijzen in 2002 — valt op dit moment nauwelijks te voorzien hoe zij in de praktijk zullen uitpakken.

2. **Voorstellen van de Commissie**

2.1. Om tot een beter evenwicht tussen vraag en aanbod te komen, stelt de Europese Commissie voor om het niveau van marktondersteuning vanaf 2000 in drie etappes met telkens 10 %, dus in totaal 30 %, te verlagen. De interventieprijs wordt vervangen door een nieuwe basisprijs, die vanaf 2002 1 950 ecu/ton zou moeten bedragen. De huidige interventieregeling zou naar het voorbeeld van de op dit moment geldende marktordening voor varkensvlees vervangen dienen te worden door een regeling voor particuliere opslag van rundvlees.

2.2. Parallel hieraan zouden de rechtstreekse betalingen eveneens in drie etappes moeten worden verhoogd:

— voor stieren van 135 ecu tot 220 ecu per dier;

— voor ossen van 108,7 ecu tot 170 ecu per leeftijdscategorie, en

— voor zoogkoeien van 145 ecu tot 180 ecu per dier.

De extensiveringspremies per dier en per jaar dienen te worden verhoogd van 36 tot 100 ecu. De seizoencorrectiepremie voor ossen dient zonder al te grote wijzigingen in haar huidige vorm gehandhaafd te blijven, mits de productie van ossen in de betrokken lid-staat van wezenlijk belang is. Nieuw is ook dat eveneens voor vaarzen zoogkoeienpremies kunnen worden aangevraagd (max. 20 % per bedrijf).

2.3. Over invoering van een rundvleespremie voor melkkoeien, variërend van 27,6 tot 45,4 ecu per dier en per jaar (naar gelang van het belang van de melkproductie in de betrokken lid-staat), dient op basis van de melkkoeienpremie te worden besloten, teneinde het proportionele verlies per koe en per jaar tengevolge van de lagere prijs voor rundvlees te kunnen opvangen. Deze premie dient gebaseerd te zijn op „virtuele koeien" (doorsneekoeien), waarvan het aantal wordt afgeleid van het melkquotum op basis van een veronderstelde gemiddelde jaaropbrengst van 5 800 kg per koe.

2.4. Naast deze premies kunnen de lid-staten zelf binnen zekere globaal vastgelegde grenzen EU-middelen besteden voor het verrichten van extra betalingen, en wel in de vorm van een bedrag per dier of per hectare grasland. Hierbij dient op nationaal niveau te worden voldaan aan een aantal communautaire criteria en aanvullende specifieke veebezettingseisen, teneinde een adequate controle op de produktie te waarborgen en discriminatie te voorkomen.

2.5. De veebezetting in het geval van mannelijke runderen en zoogkoeien (waarbij ook rekening wordt gehouden met het aantal melkkoeien) zal gehandhaafd blijven op maximum 2 GVE per hectare. Voor het geval enkel melkkoeien worden gehouden, is geen veebezettingsgetal vastgesteld. Veehouders met een veebezettingsgetal van minder dan 1,4 GVE per hectare (berekend op basis van alle runderen die ouder zijn dan 6 maanden, en ooien) die weidebouw bedrijven, komen in aanmerking voor een extra bedrag van 100 ecu per dier. Het maximum van 90 dieren in het geval van mannelijke runderen zal gehandhaafd blijven.

2.6. Wat betreft mannelijke runderen, zoogkoeien en melkkoeien, blijven de bestaande nationale resp. voor individuele bedrijven geldende referentiehoeveelheden gehandhaafd. In verschillende gevallen worden zij voor mannelijke runderen verlaagd. Voor zoogkoeien komt er zelfs in de gehele EU een verlaging van gemiddeld ruim 10 %.

2.7. Toekenning van de geplande premies brengt met zich mee dat er in de toekomst behoefte zal zijn aan een doeltreffende centrale gegevensbank voor runderen zoals bedoeld in Verordening (EG) nr. 820/97, een volledige registratie van het runderbestand en een overzicht van alle veranderingen in de veestapel van individuele bedrijven.

2.8. Het zal mogelijk zijn de rechtstreekse betalingen aan te passen in het licht van de ontwikkelingen op het gebied van de productie, de productiviteit en de markten, zulks in overeenstemming met de procedure zoals beschreven in artikel 43 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

3. **Algemene opmerkingen**

3.1. Het Comité deelt de opvatting van de Commissie dat de marktordening in de sector rundvlees toe is aan verandering, opdat de uitdagingen waarmee de Europese rundvleesindustrie zich geconfronteerd ziet (zoals de WTO-beperkingen, een verdergaande liberalisering van de landbouwmarkten en uitbreiding van de EU in oostelijke richting) op adequate wijze het hoofd kunnen worden geboden. Hoeksteen van de door de Commissie voorgestelde hervorming van de marktordening in de sector rundvlees is een verlaging van het institutionele prijsniveau met 30 % en een gedeeltelijke compensatie voor de daaruit voortvloeiende inkomensverliezen in de vorm van hogere rechtstreekse betalingen aan de producent. De Commissie is van mening dat behalve de bestaande ook de aanvullende premies voor dieren kunnen worden gekwalificeerd als „blue box"-maatregelen, d.w.z. niet meer ter discussie kunnen worden gesteld. Bij deze opvatting kunnen vraagtekens worden geplaatst. Het Comité wil erop wijzen dat elke prijsverlaging niet alleen gepaard dient te gaan met een volledige compensatie, maar de Commissie er tevens toe verplicht om de betrokken agrariërs reeds in dit stadium op geloofwaardige wijze duidelijk te maken of en hoe de geplande maatregelen te rijmen zijn met de bestaande WTO-regels en welke garanties er zijn dat zij de volgende WTO-ronde zullen overleven.

3.2. In ieder geval dienen de Europese landbouwers de zekerheid te hebben dat er ook op de lange termijn stabiele voorwaarden voor de productie zullen blijven bestaan.

3.2.1. Ondanks verdere aanpassingen van de marktordening heeft tenslotte ook de producent recht op eenzelfde levensstandaard als de rest van de bevolking.

3.3. De rundveehouderij speelt in menig opzicht een zeer belangrijke rol bij de exploitatie van het platteland en probleemgebieden. Een uit de natuurlijke omstandigheden voortvloeiend hoog percentage grasland is meestal ook een aanwijzing dat er weinig andere mogelijkheden zijn voor landgebruik. Een hervorming van de marktordening voor de sector rundvlees kan niet worden doorgevoerd zonder dat met deze belangrijke omstandigheid rekening wordt gehouden. Nu al behoren de inkomens van rundveehouders in tal van EU-regio's, vooral in probleemen berggebieden, tot de laagste. Een verslechtering van de rentabiliteit van de teelt van zoogkoeien en van de totale rundvleessector heeft in het bijzonder ernstige gevolgen voor producenten in probleemgebieden, met name wanneer de prijs voor kalveren omlaaggaat. Dit dient in aanmerking te worden genomen wanneer de referentiehoeveelheden voor zoogkoeien worden vastgelegd.

3.3.1. Of en in hoeverre hervorming nodig is, hangt echter voor een zeer belangrijk deel af van de ontwikkelingen zoals deze zich concreet op de interne en de externe markt na 2000 zullen voordoen. Het Comité vestigt er de aandacht op dat deskundigen in belangrijke producentenorganisaties en afzetbedrijven ten aanzien van de te verwachten ontwikkeling van de markt en de productie opvattingen huldigen die ten dele aanzienlijk afwijken van die van de Commissie.

3.4. Naar de opvatting van het Comité is het niet waarschijnlijk dat de productie van rundvlees als gevolg van de cyclische ontwikkeling van het runderbestand in gelijke mate zal aantrekken als vóór de hervorming van het GLB in 1992, omdat de maatregelen ter sturing van de productie (zoals invoering van quota voor individuele bedrijven en lid-staten, premies per dier, extensiveringspremie e.d.) pas sinds 1995 in volledige mate en op duurzame wijze effect hebben kunnen sorteren. De premies voor kalveren, die vanaf eind 1996 gelden, hebben ertoe geleid dat de productiedruk duidelijk is afgenomen.

3.4.1. De Europese Commissie heeft twee rapporten gepubliceerd over de wijze waarop deze regelingen in de sector kalfsvlees functioneren. Hierin is zij tot de slotsom gekomen dat de verwerkingspremie in algemeen economisch opzicht zeer gunstig is, terwijl de premie voor vroegtijdige afzet eerder gunstig uitpakt voor individuele bedrijven. De uit beide maatregelen resulterende korte- en middellange-termijnbaten voor de totale rundvleesproductie wegen dus op tegen de kosten voor de EU-begroting. Dank zij deze maatregelen kon het aanleggen van dure interventievoorraden doeltreffend worden tegengegaan en worden uiteindelijk hoge extra kosten vermeden. In de „Long Term Prospects" zijn deze maatregelen echter slechts zijdelings aan de orde gekomen.

3.4.2. Wanneer men de toekomstige ontwikkeling onder ogen neemt, zal men zich met name rekenschap moeten geven van het feit dat de door de voorgestelde continuering van het melkquotabeleid tot 2006 en de hogere melkproductie per koe [1] teweeggebrachte afname van het melkkoeienbestand alsmede de beperking van de zoogkoeienbestanden zullen leiden tot een verdere daling van de productie van kalveren. Het totale koeienbestand is bijvoorbeeld tussen 1996 en 1997 afgenomen met 340 000 stuks (veetelling van december 1997 door Eurostat). Voor de komende jaren mag men op grond van de hogere jaarproductie uitgaan van een afname van het huidige melkkoeienbestand van + 21,5 miljoen dieren met 7 à 10 % (Eurostat 1997, EU-15), alsmede van een afname van het huidige zoogkoeienbestand van ± 11,7 miljoen dieren met 10 à 20 % als gevolg van de lagere quota en het meetellen van koekalveren tot 2005. Dit heeft ook grote invloed op de omvang van de rundvleesproductie en dus tevens op de markt.

3.5. Volgens het Comité zal het door de Commissie voorziene hogere aanbod van rundvlees op de markt kleiner uitvallen, omvat:

— in het licht van de maatregelen die zijn genomen in het kader van de GLB-hervorming in 1992 en die welke zijn voorgesteld in het kader van de huidige hervorming, de cyclische groei van de productie zal achterblijven bij eerdere soortgelijke groei;
— continuering van bestaande maatregelen ter sturing van het aanbod, zoals een premieregeling voor kalveren, ertoe kan leiden dat de productiedruk verder afneemt;
— men de BSE-crisis te boven kan komen, en
— een verdere verbetering en stabilisering van de consumptie in het verschiet ligt.

3.5.1. Indien de reeds ter beschikking staande en mogelijk nieuwe instrumenten ter sturing van de productie goed worden benut, kan volgens het Comité worden volstaan met een aanzienlijk kleinere verlaging van de rundvleesprijs om ervoor te zorgen dat de markt voor rundvlees goed blijft functioneren.

3.6. Als een van de argumenten voor haar voorstel om het institutionele prijsniveau in etappes met in totaal 30 % te verlagen, voert de Commissie aan dat de consumptie van rundvlees in de Unie, die gedaald is t.o.v. andere vleessoorten, daardoor terug zal komen op het oude niveau en dat zo het concurrentievermogen van rundvleesproducten op de wereldmarkten zal worden verbeterd.

3.6.1. Zoals de ontwikkeling van de consumptieprijzen na de hervorming van 1992 heeft aangetoond, is het lagere prijsniveau door de handel niet volledig doorberekend in de consumentenprijs. Op grond van deze ervaring kan men zich afvragen of verdere prijsverlagingen op het niveau van de producent wel een zodanige groei van het verbruik als gehoopt ten gevolge zullen hebben.

3.6.2. Om de zo dringend gewenste verhoging van de consumptie te bereiken, zou het veel meer zin hebben om, in plaats van de prijzen te verlagen, in eerste instantie het vertrouwen van de consument in het product te herstellen, b.v. door bij productie en marketing sterker de nadruk te leggen op kwaliteit, door een doeltreffende vermelding van alle gegevens die voor de consument relevant zijn, en door gebruikmaking van probate marketingmethoden.

3.7. Ook met een duidelijk kleinere prijsverlaging dan 30 % kan volgens het Comité worden bereikt dat rundvlees bij de consument goed kan blijven concurreren

[1] Uit de gegevens van Eurostat blijkt dat de melkproductie per koe de laatste jaren als volgt is toegenomen: 1993/1994: + 1,5 %; 1994/1995: + 2,2 %; 1995/1996: + 1,9 %; 1996/1997: + 1,8 %.

met vlees van pluimvee en varkensvlees, die na de hervorming waarschijnlijk tot 10 % goedkoper zullen zijn, aangezien hier ook andere factoren in het geding zijn die bepalend zijn voor het concurrentievermogen van rundvlees.

3.7.1. Naar aanleiding van de algemene discussie die in december 1997 is gevoerd over de voorstellen uit Agenda 2000 m.b.t. de vleessector, heeft de Commissie beloofd te komen met een analyse van de gevolgen voor de afzonderlijke branches in deze sector en van de wisselwerking tussen de verschillende vleessoorten. Deze analyse laat nog altijd op zich wachten.

3.7.2. Het Comité acht het daarom noodzakelijk dat ook een evaluatie wordt gemaakt van de marktontwikkeling gedurende de afgelopen 1½ jaar, waarbij tevens wordt gekeken naar de huidige toestand en de uitgangspunten van de destijds gedane prognoses.

3.8. Het Comité herhaalt zijn in zijn op 10 en 11 december 1997 uitgebrachte advies (CES 1396/97, paragraaf 3.3.5, blz. 10) geformuleerde standpunt: „Het Comité zou de EU willen aanraden de gulden middenweg te zoeken tussen maatregelen om de productie binnen redelijke grenzen te houden en verlaging van de institutionele prijzen."

3.8.1. Verdere ontwikkeling van het bestaande instrumentarium is de meest adequate manier om te bereiken dat kan worden vastgehouden aan de voor Europa zo kenmerkende hygiënenormen voor de productie van rundvlees — van een algemeen strenge controle op de aanwezigheid van hormonen en bepaalde groeibevorderaars en het in acht nemen van gedetailleerde milieueisen tot en met de opspoorbaarheid in alle stadia van de productieketen.

3.8.2. Op deze wijze zou ook veel beter kunnen worden bijgedragen aan het veiligstellen van het Europese landbouwmodel, waaraan de regeringsleiders en staatshoofden tijdens de Europese Raad van Luxemburg in december 1997 hun volledige steun hebben toegezegd.

3.9. Het Comité staat kritisch tegenover het argument dat de Commissie gebruikt om te rechtvaardigen dat het verlies aan inkomen slechts ten dele wordt gecompenseerd, nl. dat de prijsverlaging in de praktijk duidelijker kleiner zal uitvallen dan de officiële 30 %. Deze veronderstelling van de Commissie is echter in strijd met haar eigen pessimistische visie op de ontwikkeling van de productie. Bovendien wordt deze veronderstelling tegengesproken door de afschaffing van de interventieregeling, een voortduren van het netto-overschot en de nieuwe verlaging van de graanprijzen. Wanneer tegelijkertijd de exportrestituties worden ingeperkt en/of productieregulering achterwege worden gelaten, zouden de prijzen juist zeer onder druk komen te staan. Daarom dient vooraf reeds een voldoende compensatieregeling gegarandeerd te worden.

3.10. In tegenstelling tot de Commissie meent het Comité dat grootschalige export zonder restituties niet mogelijk is. Deze twijfel wordt gedeeld door toonaangevende exporteurs in de lid-staten, die dergelijke uitvoer slechts in heel weinig landen en/of marktniches mogelijk achten. Het grootste probleem is het gebrek aan koopkracht voor rundvlees in veel invoerlanden. Het is noodzakelijk, voor voldoende bescherming aan de buitengrenzen te blijven zorgen.

3.11. Opsplitsing van de compensatie in een basisbedrag en aanvullende bedragen is een geheel nieuwe aanpak. Hiervoor voert de Commissie als reden aan dat de EU-middelen zo op een flexibelere wijze kunnen worden afgestemd op de regionale behoeften in de afzonderlijke lid-staten en rechtvaardiger kunnen worden verdeeld op basis van het relatieve belang van de productie in de diverse lid-staten.

3.11.1. Volgens de Commissie zullen de basisbedragen worden berekend op basis van de omvang van de steun vóór de hervorming, aangevuld met 50 % van het bedrag waarmee de totale premie wordt verhoogd. De resterende 50 % wordt verdeeld over de lid-staten naar gelang van hun productieaandeel. Het is de bedoeling dat de lid-staten deze bedragen dan binnen bepaalde grenzen en overeenkomstig bepaalde gemeenschappelijke bepalingen toekennen.

3.11.2. Naar de mening van het Comité is het bij dit bijzonder interessante voorstel zaak er zeer nauwlettend op toe te zien dat een en ander in overeenstemming is met de principes van de interne markt, en om ervoor te waken dat de marktordening niet opnieuw een nationale aangelegenheid wordt. De middelen die via de lid-staten verdeeld mogen worden, dienen verplicht volledig aan de producenten te worden toegewezen.

3.11.3. Het Comité is van mening dat dit aspect nog terdege dient te worden bestudeerd.

3.11.4. De voorgestelde opsplitsing in een gedeelte dat uniform op EU-niveau wordt uitbetaald, en een gedeelte dat tot op zekere hoogte nationaal wordt vastgesteld, kan er op den duur toe leiden dat het beginsel van „gemeenschappelijkheid" van deze marktordening verloren gaat en er concurrentiedistorsies tussen lidstaten onderling ontstaan. De Europese Commissie dient erop toe te zien hoe deze middelen worden besteed, teneinde te garanderen dat het beginsel van een „gemeenschappelijk" marktbeleid wordt nageleefd.

3.12. Het Comité vindt dat de door de Commissie voorgestelde verliescompensatie van slechts 80 % onaanvaardbaar is. Een ander punt van kritiek is dat verdere prijsverlagingen en een groeiend concurrentievermogen niet te verenigen zijn met stijgende productiekosten tengevolge van striktere voorwaarden en een teruglopende inkomenscompensatie. Bovendien zij opgemerkt dat naar de mening van het Comité de Commissievoorstellen t.a.v. de bezettingsgraad met het oog op de compensatie van het inkomensverlies, in geen enkele lid-staat een compensatie van 80 % voor de respectieve rundveesector zou opleveren. Vooral de continuering van de 2-GVE-limiet draagt ertoe bij dat de compensatie in veel bedrijven en regio's duidelijk onder de 80 % zal blijven en de middelen ongelijkmatiger verdeeld zullen worden.

3.13. Het Comité vreest dat een dalende rentabiliteit van de rundveehouderij, zeker in probleemregio's en in hoofdzaak agrarische regio's, zal resulteren in een drang om over te schakelen op of de activiteiten uit te breiden naar andere sectoren, dan wel in een toenemende landvlucht en een ongewenste extra druk op de toch al zo gespannen arbeidsmarkt in de Europese Unie. In 1997 waren meer dan 1,7 miljoen rundveebedrijven actief in deze sector. Nog meer personen werken in de toeleverings- en verwerkingssector en zijn sterk afhankelijk van de toekomstige ontwikkeling van de rundveehouderij.

3.14. Na kritische beoordeling van de voorstellen van de Commissie moet het Comité vaststellen dat een reeks voorgenomen maatregelen zal leiden tot extra bureaucratische rompslomp. Daardoor blijft het streven naar vereenvoudigde en meer transparante regels voor de producent een illusie, want de nieuwe regelingen worden er alleen maar ingewikkelder op. Dit leidt tot extra kosten voor de producent. Bovendien worden er geen duidelijke signalen gegeven met het oog op de verdere bedrijfsontwikkeling.

4. Opmerkingen t.a.v. de verschillende onderdelen van de hervorming in de rundvleessector

4.1. *Prijsverlaging van 30 % in drie etappes*

4.1.1. Zoals de Commissie zelf heeft vastgesteld, zou de prijs ook na de voorgestelde verlaging van 30 % nog altijd boven de prijs liggen van exportlanden als Australië, Argentinië of Brazilië, die een doorslaggevende rol spelen op de wereldmarkten. Naar de opvatting van het Comité zou de EU zelfs in die situatie nauwelijks zonder uitvoerrestituties kunnen. Bovendien gaat een groot deel van de EU-uitvoer naar traditionele exportmarkten (Rusland, Nabije Oosten, Afrika), waar de koopkracht de komende jaren minder sterk zal stijgen dan in de in opkomst zijnde regio's in Azië.

4.1.2. Een beperkte prijsverlaging is zeer zeker niet te vermijden. Het Comité vindt het nu voorgestelde percentage op grond van het bovenstaande echter veel te hoog. Dit is niet te rechtvaardigen en het voorstel is dan ook in zijn huidige vorm onaanvaardbaar. Prijsverlaging is bovendien alleen verantwoord als er middelen beschikbaar zijn om het inkomensverlies te compenseren.

4.2. *Afschaffing van interventie en invoering van steun voor particuliere opslag (artikel 24)*

4.2.1. Afschaffing van de interventie en vervanging ervan door steun voor particuliere opslag zijn maatregelen die worden genomen naar het voorbeeld van de regeling op de varkensmarkt. Voor deze markt gelden echter andere wetmatigheden, die niet altijd te vergelijken zijn met die op de markt voor rundvlees, waar sprake is van een langere productiecyclus.

4.2.2. Het Comité heeft weliswaar begrip voor de beweegredenen van de Commissie om de interventie af te schaffen, maar vindt toch dat hiervan in het geval van een ernstige marktcrisis nog gedurende een beperkte periode en voor een beperkte hoeveelheid gebruik moet kunnen worden gemaakt.

4.2.3. Als wordt afgezien van de interventieregeling, zou dit het einde van de huidige prijsregeling betekenen, want particuliere opslag kan nooit helemaal in de plaats komen van openbare interventie. Op dit moment is volgens het Comité niet goed in te schatten wat de gevolgen zullen zijn als de openbare interventie in 2002 wordt vervangen door een steun voor particuliere opslag. Daarom dient over de kwestie van de eventuele afschaffing in een later stadium nog uitgebreid gediscussieerd te worden, zodra beter kan worden ingeschat wat de gevolgen van de hervorming zullen zijn.

4.3. *Regionale en voor individuele bedrijven geldende maxima (artikel 4, lid 4)*

4.3.1. Het Comité erkent dat continuering van de maxima tot een zekere productieregulering bijdraagt.

4.3.2. Niettemin dient al het mogelijke te worden gedaan om het systeem te vereenvoudigen. Het opnieuw invoeren van maxima voor melkkoeien in individuele bedrijven betekent, althans volgens de huidige formulering, in de praktijk extra bureaucratische rompslomp voor de producent.

4.4. *Speciale premie voor mannelijke runderen*

4.4.1. Het nieuwe systeem maakt de speciale premieregeling voor mannelijke runderen er in het algemeen ingewikkelder op. Het verschil in steun — naargelang het gaat om dieren met één premie en dieren met twee premies, resp. aanvullende premies en extensiveringspremies — wordt aanzienlijk groter, het systeem van extensiveringspremies wordt gecompliceerder en bovendien zouden zich spanningen en concurrentieverstoring tussen de diverse productiesectoren kunnen voordoen.

4.4.2. Het Comité vindt dat differentiatie bij de toekenning van premies op grond van objectieve criteria dient te geschieden, en dat concurrentiedistorsies tussen de verschillende productiesectoren moeten worden vermeden.

4.4.3. Voor producenten in sommige lid-staten levert het maximum van 90 dieren problemen op. Een oplossing dient te worden gezocht binnen het kader van de nationale referentiehoeveelheden in de afzonderlijke lid-staten.

4.5. *Seizoencorrectiepremie (artikel 5)*

4.5.1. De Commissie dient aan te geven welke positieve impact deze maatregel op de markt voor rundvlees heeft. Naar de mening van het Comité is continuering van de seizoencorrectiepremie alleen nodig indien hiermee daadwerkelijk een bijdrage wordt geleverd tot stabilise-

ring van de markt in regio's met een relatief groot aantal ossen.

4.6. *Zoogkoeienpremie (artikel 6 e.v.)*

4.6.1. Het Comité is ingenomen met het feit dat nu ook vaarzen in aanmerking komen voor de zoogkoeienpremie. Dit is een geschikt instrument ter regulering van de productie. Evenals de voorgenomen beperking van de nationale referentiehoeveelheden leidt deze maatregel tot een snellere vermindering van de bestanden, hetgeen ook zijn uitwerking zal hebben op de omvang van de rundvleesproductie.

4.6.2. Het Comité verzoekt de Commissie in te schatten hoe deze maatregel uitpakt op de vermindering van de productie.

4.6.3. Het Comité is van mening dat de nationale aanvullende premies ter compensatie van inkomensverlies gecontinueerd dienen te worden. De premies dienen op een zo breed mogelijke basis te worden toegekend.

4.7. *Veebezetting en extensiveringspremie (artikelen 10 en 11)*

4.7.1. De nieuwe opzet van de extensiveringspremie zal ondanks de op zich toe te juichen verhoging van het premiebedrag tot 100 ecu per dier en per jaar aan minder producenten ten goede komen. Omdat alle categorieën dieren worden meegeteld en weidebouw als voorwaarde wordt gesteld, zouden in bepaalde productiesectoren en regio's producenten misschien helemaal kunnen stoppen met de productie, zelfs als het veebezettingsgetal van hun bedrijf onder de 1,4 GVE per hectare ligt. Tevens zou een en ander negatieve gevolgen hebben ten aanzien van zowel de doelstellingen van als het aantal deelnemers aan milieuprogramma's. Om die reden wordt niet ingestemd met een aanpassing van de criteria.

4.7.2. Het Comité betreurt de eventueel hieruit voortvloeiende verdere vermindering van het aantal premieontvangende landbouwers, aangezien dit ook nadelige gevolgen zou kunnen hebben voor de landbouw in probleemgebieden.

4.8. *Melkkoeienpremie (artikel 12)*

4.8.1. Enerzijds erkent het Comité dat toekenning van een melkkoeienpremie een geschikt middel is om de verminderde vleesopbrengst van melkkoeien te compenseren.

4.8.2. Anderzijds wijst het Comité erop dat het uitgangspunt van 5800 kg per koe als toekomstig gemiddelde voor melkproductie in de EU ertoe zal leiden dat de feitelijke melkkoebestanden per land op zeer verschillende wijze in aanmerking zullen worden genomen, nog afgezien van het feit dat er geen rekening mee wordt gehouden of het nu gaat om primair vleesrassen, primair melkrassen, dan wel mengrassen, en dat de opgelopen verliezen dus zeer verschillend zullen zijn.

4.8.3. Het Comité vindt dat deze regeling nieuwe bureaucratische rompslomp voor de producent met zich mee brengt, en dat er in de eerste plaats behoefte is aan een volledige verliescompensatie voor de teruglopende opbrengst uit vlees en voor elk dier afzonderlijk. Het voorgestelde model lijkt daar geen garanties voor te bieden, waardoor er een onrechtvaardige situatie zou ontstaan. Bij de toekenning van rechtstreekse betalingen ter compensatie van verliezen door een lagere vleesopbrengst dient daarom, los van de premie voor „gemiddelde" koeien, naar een regeling te worden gezocht die een werkelijke compensatie per melkkoe gewaarborgt.

4.9. *Extra betalingen uit EU-middelen (artikel 13 e.v.)*

4.9.1. Toekenning van extra bedragen — met als doel flexibiliteit op nationaal niveau tot stand te brengen, de steun rechtvaardiger te verdelen en op nationaal niveau milieudoelstellingen te verwezenlijken — betekent een volledig nieuwe benadering.

4.9.1.1. Daarom is er volgens het Comité echter nog enige behoefte aan meer discussie en informatie over de betaling van aanvullende bedragen per areaal en/of stuk vee. Ook wordt met klem geëist dat het gebruik van als compensatie bedoelde middelen verplicht wordt gesteld.

4.9.2. De uit de GLB-hervorming van 1992 voortvloeiende onevenwichtigheden hebben zeker in de rundvleessector een aantal lid-staten ertoe gebracht te eisen dat de EU-middelen worden verdeeld op grond van het relatieve aandeel van de afzonderlijke lid-staten in de productie.

4.9.2.1. De Commissie heeft volgens het Comité dan ook als bijzondere taak, bij het vaststellen van de criteria voor het toekennen van premies mede op een evenwichtige verdeling van de middelen te letten.

4.9.3. Het Comité heeft in principe geen bezwaar tegen een flexibeler model ter besteding van EU-middelen, bedoeld om nog beter te kunnen inspelen op de behoeften van individuele lid-staten, maar twijfelt er toch sterk aan of het huidige voorstel wel een geschikt en bovenal toereikend instrument is ter compensatie van ongunstige natuurlijke, structurele of regionale handicaps.

4.9.3.1. Het Comité verwacht van de Commissie aanvullende maatregelen op met name structuurgebied.

4.9.4. Het opzetten van databanken voor runderen in de lid-staten zal extra uitgaven met zich mee brengen, waarvan het werkelijke nut nog niet geheel duidelijk is. Deze uitgaven moeten verantwoord zijn en er bijvoorbeeld toe leiden dat opspoorbaarheid van rundvlees ook werkelijk mogelijk wordt. De extra kosten mogen echter niet worden verhaald op de producenten.

4.9.5. Bovendien wordt volgens het Comité enerzijds de indruk gewekt dat met extra betalingen (via het aan de lid-staten toegekende bedrag) aan een bepaalde categorie producenten de in alle sectoren van de dierlijke productie voor compensatie van inkomensverlies kan worden gezorgd, mits de premies op een juiste wijze worden toegekend (d.w.z. via een combinatie van een premie per stuk vee en per areaal).

4.9.5.1. Het Comité betwijfelt anderzijds echter of de daartoe benodigde middelen wel beschikbaar zijn.

4.9.6. Bij de premiebetalingen ter compensatie van inkomensverlies worden vaarzen slechts onder bepaalde voorwaarden meegeteld. Omdat een algehele prijsdaling voor rundvlees mede van invloed is op deze categorie, zou het mogelijk moeten zijn dat ook vaarzen en kalveren algemeen binnen het premiestelsel vallen.

4.10. *Verbod op gebruik van bepaalde stoffen op straffe van niet-toekenning van premies uit EU-middelen (artikel 21)*

4.10.1. Het Comité gaat volledig akkoord met continuering van het verbod op het gebruik van stoffen met hormonale werking en met sancties in het geval van overtredingen van Richtlijn 96/23/EG.

4.11. *Aanpassing van premiebetalingen (artikel 22)*

4.11.1. Het voorstel van de Commissie tot aanpassing van de premiebetalingen in het licht van de ontwikkelingen op het gebied van de productie, de productiviteit en de markten, in overeenstemming met de procedure beschreven in artikel 43 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, vraagt om een degelijke onderbouwing. In ieder geval brengt een dergelijke mogelijkheid extra onzekerheid met zich mee voor rundveebedrijven.

4.12. *Aanvullende opmerkingen van het Comité*

4.12.1. De campagne van de Commissie ter bevordering van de verkoop van kwalitatief hoogstaand rundvlees heeft over het algemeen aan de verwachtingen voldaan, en hiermee dient vooral in het licht van de doelstellingen uit artikel 2 rekening te worden gehouden. Met name in de nasleep van de BSE-crisis heeft deze campagne er in belangrijke mate toe bijgedragen dat de afzet zich op een zeker niveau heeft weten te handhaven. Bovendien is de maatregel niet in strijd met de WTO-regels.

4.12.1.1. Hiertoe dienen in de toekomst extra middelen van de EU ter beschikking te komen. Bovendien spoort het Comité de Raad aan om snel een positief besluit te nemen over de indertijd geblokkeerde middelen en verzoekt zij de Commissie uit te leggen welke verdere aanpak deze voorstaat.

Brussel, 9 september 1998.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

T. JENKINS